

N:o 49.

Uppläst och godkänd i Första Kammaren den 31 mars 1908.

— — — — Andra Kammaren den 31 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, angående beskattningen af socker.

(Bevillningsutskottets betänkande n:o 18.)

Till Konungen.

Genom proposition n:o 10 af den 13 januari innevarande år har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande af propositionen bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver finansärenden för samma dag, föreslagit Riksdagen att *dels* antaga ett vid propositionen fogadt förslag till förordning angående ändrad lydelse af 1 § i förordningen den 11 oktober 1907 angående beskattning af socker, *dels och* förklara, att den ändrade lydelsen af berörda författningsrum skall träda i kraft från och med den dag, som af Eders Kungl. Maj:t bestämmes.

Vidare har i en likaledes den 13 januari innevarande år till Riksdagen aflåten proposition, n:o 11, Eders Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att besluta,

dels att tullsatserna å nedannämnda slag af socker från och med den dag, då den föreslagna ändrade lydelsen af 1 § i förordningen den 11 oktober 1907 angående beskattning af socker träder i kraft, skola utgöra följande belopp, nämligen:

Bih. till Riksd. Prot. 1908. 10 Saml. 1 Afd. 1 Band. 24 Häft. (N:o 49.) 1

å socker, raffineradt, alla slag, såsom topp-, kandi- och kak- samt krossadt eller pulveriseradt socker, 14 öre för kilogram;

å socker, oraffineradt, till färgen icke mörkare än n:o 18 af den i världshandeln gällande holländska standard, likaledes 14 öre för kilogram;

å socker, till färgen mörkare än samma standardnummer, äfven om varan inkommer i upplöst eller flytande tillstånd, 10 öre för kilogram;

dels att från och med samma dag den i § 9 i underrättelser om hvad vid tulltaxans tillämpning iakttagas bör under vissa villkor medgifna restitution af tullmedlen vid utförsel sjöledes från stapelstad af raffineradt socker, topp-, kandi- och kak-, hvilket tillverkats inom riket af utländskt råämne, skall utgå med 11 öre för kilogram sådant socker;

dels ock att de i tulltaxan bestämda tilläggsafgifter till nu gällande tullsatser å vissa slag af socker, som tillverkats i vissa där särskildt angifna länder, skola tilläggas nyss angifna tullsatser.

Hvad först angår Eders Kungl. Maj:ts förslag om höjning af sockerskatten, har Riksdagen ansett detsamma böra undergå viss jämkning.

Denna jämkning bör dock enligt Riksdagens åsikt icke afse skattesatsens definitiva fastställande, då förhöjningen icke lär kunna anses större än hvad som kan af industrien bäras, därest skäligt rådrum beredes densamma att anpassa sig efter de nya förhållandena. Det har också syntts nödigt både för landtbruket och för industrien, att den högre skattesatsen icke i hela sin omfattning omedelbart tillämpas, utan att en öfvergångstid bestämmes, hvarunder skatten successivt höjes till det af Eders Kungl. Maj:t föreslagna beloppet; och har Riksdagen, som förutsätter, att idkarne af sockerindustrien icke genom någon af Riksdagens beslut i frågan orsakad förhöjning af sockerpriset under innevarande år helt eller delvis förtaga den afsedda verkan af den nu beslutade skatteregleringen, ansett, att någon höjning af skatten icke bör inträda förr än från och med nästkommande års början. Riksdagen har därför beslutit, att skatteförhöjningen skall utgöra under åren 1909, 1910 och 1911 2 öre, under år 1912 2,5 öre samt först därefter det af Eders Kungl. Maj:t föreslagna beloppet 3 öre, allt för kilogram. I följd häraf skall alltså skatten utgå under åren 1909—1911 med 15 öre, under år 1912 med 15,5 öre samt från och med år 1913 med 16 öre, allt för kilogram räknadt. Bestämmandet af en dylik öfvergångsperiod lär äfven ur den synpunkt få anses vara lämpligt, att industrien under ett visst antal år skulle hafva att räkna med allenast sådana förändringar i afseende å beskattningsförhållandena, om hvilka densamma på förhand ägde kännedom; och har Riksdagen ansett sagda

tidrymd böra så bestämmas, att densamma i största möjliga mån sammanföle med den tid, för hvilken den internationella konventionen angående beskattning af socker erhållit förlängd giltighet.

Beträffande tullsatserna har Eders Kungl. Maj:t föreslagit, att tullen för raffineradt socker och därmed likställt slag af råsocker måtte nedsättas från nuvarande 17 öre till 14 öre för kilogram samt för annat råsocker från 11,75 öre till 10 öre för kilogram. Inom Riksdagen har vidare af enskild motionär föreslagits, att tullen för sistnämnda slag af råsocker måtte i stället bestämmas till 9 öre för kilogram.

I likhet med Eders Kungl. Maj:t finner Riksdagen det vara riktigt, att skatteförhöjningen förbindes med en till hvarje tid motsvarande nedsättning af tullsatserna och att alltså tullen å raffineradt socker från och med den 1 januari 1909 nedsattes med 2 öre eller till 15 öre för kilogram. Då enligt Riksdagens beslut skatten skall ytterligare höjas den 1 januari 1912 med 0,5 öre och den 1 januari 1913 med likaledes 0,5 öre, bör äfven samtidigt vidtagas en motsvarande sänkning af raffinadtullen till respektive 14,5 öre och 14 öre för kilogram.

I fråga om förhållandet mellan tullen å raffinad och tullen å råsocker anser Riksdagen i likhet med nyssnämnde motionär, att någon rubbning uti hvad som i detta afseende beslöts vid 1905 års riksdag icke bör ske. Då raffinadtullen kommer att sänkas, på sätt ofvan blifvit nämnt, skall alltså råsockertullen den 1 januari 1909 nedsättas till 10 öre för kilogram, hvarjämte en nedsättning med 0,5 öre hvarje gång bör äga rum den 1 januari 1912 och den 1 januari 1913; och har Riksdagen vidare förutsatt, att Riksdagen kommer att i sinom tid på Eders Kungl. Maj:ts framställning därom fatta beslut.

Hvad angår Eders Kungl. Maj:ts förslag rörande ändring af § 9 tulltaxeunderrättelserna, har, då råsockertullen jämväl af Riksdagen bestämts till 10 öre för kilogram, icke något annat varit att erinra mot den föreslagna nedsättningen af restitutionsbeloppet till 11 öre för kilogram utfördt raffineradt socker, än att denna nedsättning likaledes bör tillämpas från ingången af år 1909. Emellertid bör naturligtvis i sammanhang med blifvande ytterligare nedsättning af råsockertullen tagas under ompröfning, i hvad mån, utöfver hvad nu bestämts, jämkning i restitutionsbeloppet bör vidtagas.

Riksdagen öfvergår härefter till frågan om lindring i skatten för vissa fabriker i riket. Enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag skulle sådan lindring tillgodokomma sockerfabrikerna i Östergötland och Västergöt-

land. Af enskilda motionärer inom Riksdagen har emellertid lindring ifrågasatts jämväl för den under anläggning varande råsockerfabriken å Öland.

Hvad angår de båda förstnämnda fabrikerna, anser Riksdagen på de i statsrådsprotokollet anförda grunder dessa fabriker böra undantagas från omedelbar tillämpning af en höjd sockerskatt.

Beträffande den under anläggning varande råsockerfabriken på Öland har som bekant denna fabrik tillkommit på initiativ af delägarna i fabrikerna i Väster- och Östergötland i syfte att tillhandahålla raffinaderiet i Lidköping erforderligt råsocker. Då, såsom ofvan nämnts, skattelindring ansetts böra tillgodokomma fabrikerna i sistnämnda båda landskap, har med hänsyn till nyssberörda förhållande anledning ansetts vara för handen, att också fabriken på Öland erhåller motsvarande förmån i beskattningshänseende.

Afsikten med den ifrågavarande skattelindringen bör vara att stödja icke blott de industriella företag, som visats vara i behof af en dylik hjälp, utan äfven jordbruket i de provinser, där fabrikerna äro belägna. Enligt Riksdagens åsikt är det emellertid af synnerlig vikt att tillse, att sagda förmån också verkligen tillgodokommer båda de intressen, för hvilkas gagn den sålunda bör afses. Med hänsyn härtill och då det tillika är af viss betydelse, att icke på sockerindustriens område all konkurrens inom vårt land uteslutes, bör enligt Riksdagens förmenande förmånen af skattelindring få åtnjutas af här ifrågavarande fabriker endast under förutsättning, att rätten att förfoga öfver desamma icke — vare sig genom köp eller arrende — finnes hafva kommit i svenska sockerfabriksaktiebolagets händer. Riksdagen finner sig därför böra bestämdt uttala, att, om och så snart nyssnämnda förutsättning skulle skäligen kunna anses icke längre föreligga, förutsättningen för undantagsställningen förfallit, och att sålunda Riksdagen då förväntar den framställning i ämnet från Eders Kungl. Maj:t, hvartill inträdda förändrade förhållanden gifva anledning.

Med den här ofvan uttalade uppfattningen rörande förutsättningen för skattelindringen har Riksdagen icke heller funnit några betänkligheter möta mot att denna förmån utsträckes något utöfver hvad Eders Kungl. Maj:ts förslag innehåller; och har Riksdagen i sådant afseende ansett, dels att lindringen bör få åtnjutas under fem år, eller under åren 1909—1913, dels ock att skatten under hela denna tidrymd bör utgå med dess nuvarande belopp, 13 öre för kilogram.

Riksdagen, som jämväl anser sig böra uttala den mening, att efter utgången af omförmälda tid vidare skattelindring icke bör ifrågakomma,

har alltså icke kunnat bifalla Eders Kungl. Maj:ts ofvanberörda proposition n:o 10 oförändrad, utan har Riksdagen i stället antagit följande

Förordning

angående ändrad lydelse af 1 § i förordningen den 11 oktober 1907 angående beskattning af socker.

1. För allt socker, som inom riket tillverkas eller dit införes, skall, på sätt i denna förordning närmare bestämmes, vid sockrets utlämnande till fritt bruk erläggas skatt med 16 öre för hvarje kilogram.

För socker, som till riket införes, skall därjämte erläggas tull enligt tulltaxan.

2. Till socker räknas ej honung, stärkelsesocker (glykos) och maltsocker (malto) samt ej heller sirup eller melass, i hvilka sockerhalten är mindre än sjuttio procent af torrsubstansens vikt.

Sockethalten utrones genom direkt polarisation, därest icke kontroll- och justeringsstyrelsen på framställning af tillverkaren förordnar, att sockerhalten skall bestämmas genom fullständigare kemisk analys.

3. För socker, som enligt de föreskrifter, Kungl. Maj:t vill meddela, gjorts till förtäring af människor obrukbart (denaturerats), erlägges ej skatt.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1909; dock att skatten skall utgöra

intill 1911 års utgång endast 15 öre och därefter

intill 1912 års utgång 15,5 öre, allt för ett kilogram räknadt;

samt

att för det socker, som tillverkas vid de redan anlagda råsockerfabrikerna i Östergötland och Västergötland samt vid den under anläggning varande råsockerfabriken på Öland och utlämnas till fritt bruk antingen omedelbart från samma fabriker eller från raffinaderiet i Lidköping efter där verkställd raffinering, skatten fortfarande intill 1913 års utgång utgår med 13 öre för hvarje kilogram; ägande Kungl. Maj:t att meddela behöfliga kontrollföreskrifter.

Icke heller Eders Kungl. Maj:ts proposition n:o 11 har Riksdagen kunnat bifalla oförändrad, utan har Riksdagen beslutit,

dels att tullsatserna å nedannämnda slag af socker skola utgöra följande belopp, nämligen:

Bih. till Riksd. Prot. 1908. 10 Saml. 1 Afd. 1 Band. 24 Häft.

å socker, raffineradt, alla slag, såsom topp-, kandi- och kak- samt krossadt eller pulveriseradt socker, 15 öre för kilogram;

å socker, oraffineradt, till färgen icke mörkare än n:o 18 af den i världshandeln gällande holländska standard, likaledes 15 öre för kilogram;

å socker, oraffineradt, till färgen mörkare än samma standardnummer, äfven om varan inkommer i upplöst eller flytande tillstånd, 10 öre för kilogram;

dels att den i § 9 i underrättelser om hvad vid tulltaxans tillämpning iakttagas bör under vissa villkor medgifna restitution af tullmedlen vid utförsel sjöledes från stapelstad af raffineradt socker, topp-, kandi- och kak-, hvilket tillverkats inom riket af utländskt råämne, skall utgå med 11 öre för kilogram sådant socker;

dels ock att de i tulltaxan bestämda tilläggsafgifter till nu gällande tullsatser å vissa slag af socker, som tillverkats i vissa där särskildt angifna länder, skola tilläggas nyss angifna tullsatser.

Jämte öfverlämnande af här ifrågavarande beslut rörande beskattningen af socker får Riksdagen slutligen anhålla, att, därest å tid, då för socker från fabrikerna i Östergötland och Västergötland samt på Öland skattelindring åtnjutes, rätten att föfoga öfver någon af dessa fabriker finnes hafva kommit i svenska sockerfabriksaktiebolagets händer, Eders Kungl. Maj:t täcktes till Riksdagen afgifva det förslag i fråga om sockerbeskattningen, hvartill i berörda afseende inträdda förändrade förhållanden kunna gifva anledning.

Stockholm den 31 mars 1908.

Med undersätlig vördnad.